

048. Klarnet algısında staccato tekniğini çalıştıracak eser rnekleri

Anıl ELİK¹

APA: elik, A. (2023). Klarnet algısında staccato tekniğini çalıştıracak eser rnekleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (32), 831-844. DOI: 10.29000/rumelide.1252822.

z

Klarnetin staccato tekniğini gclendirme aşamaları eser çalışmalarıyla uygulanmıştır. Staccato geçişlerini hızlandırarak ritim ve nüans çalışmalarına yer verilmiştir. Çalışmanın en önemli amacı sadece staccato çalışması değil parmak-dilin eş zamanlı uyumunun hassasiyeti üzerinde de durulmasıdır. Staccato çalışmalarını daha verimli hale getirmek için eser çalışmasının içinde etüt çalışmasına da yer verilmiştir. Çalışmaların üzerinde titizlikle durulması staccato çalışmasının ilham verici etkisi ile müzikal kimliğe yeni bir boyut kazandırmıştır. Sekiz zgn eser çalışmasının her aşaması anlatılmıştır. Her aşamanın bir sonraki performans ve tekniği gclendirmesi esas alınmıştır. Bu çalışmada staccato tekniğinin hangi alanlarda kullanıldığı, nasıl sonuçlar elde edildiği bilgisine yer verilmiştir. Notaların parmak ve dil uyumu ile nasıl şekilleneceği ve nasıl bir çalışma disiplini içinde gerçekleşeceği planlanmıştır. Kamış-nota-diyafrem-parmak-dil-nüans ve disiplin kavramlarının staccato tekniğinde ayrılmaz bir bütün olduğu saptanmıştır. Araştırmada literatür taraması yapılarak staccato ile ilgili çalışmalar taranmıştır. Tarama sonucunda klarnet tekniğin de kullanılan staccato eser çalışmasının az olduğu tespit edilmiştir. Metot taramasında da etüt çalışmasının daha çok olduğu saptanmıştır. Böylelikle klarnetin staccato tekniğini hızlandırma ve gclendirme çalışmaları sunulmuştur. Staccato etüt çalışmaları yapılırken, araya eser çalışmasının girmesi beyni rahatlattığı ve istekliliği daha arttırdığı gözlemlenmiştir. Staccato çalışmasını yaparken doğru bir kamış seçimi üzerinde de durulmuştur. Staccato tekniğini doğru çalışmak için doğru bir kamışın dil hızını arttırdığı saptanmıştır. Doğru bir kamış seçimi kamıştan rahat ses çıkmasına bağlıdır. Kamış, dil atma gücünü vermiyorsa daha doğru bir kamış seçiminin yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. Staccato çalışmalarında baştan sona bir eseri yorumlamak zor olabilir. Bu açıdan çalışma, verilen müzikal nüanslara uymanın, dil atış performansını rahatlattığını ortaya koymuştur. Gelecek nesillere edinilen bilgi ve birikimlerin aktarılması ve geliştirici olması teşvik edilmiştir. ıkacak eserlerin nasıl zleceği, staccato tekniğinin nasıl üstesinden gelinebileceği anlatılmıştır. Staccato tekniğinin daha kısa sürede zme kavuşturulması amaç edinilmiştir. Parmakların yerlerini öğrettiğimiz kadar belleğimize de çalışmaların kaydedilmesi önemlidir. Gösterilen azmin ve sabrın sonucu olarak ortaya çıkan yapıt başarını daha da yukarı seviyelere ıkaracaktır.

Anahtar kelimeler: Staccato, eser, dil, performans, parmak

Examples of works to practice staccato technique in clarinet instrument

Abstract

The stages of strengthening the clarinet's staccato technique were practiced with works. Rhythm and nuance studies were included to accelerate staccato transitions. The primary aim of the study is to emphasize not only the staccato work but also the sensitivity of the simultaneous harmony of finger-

¹ Do. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Gzel Sanatlar Fakültesi, Sahne Sanatları Blm, Mzik ASD (Nevşehir, Türkiye), anil_clarinette@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0152-5581 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 23.11.2022-kabul tarihi: 20.02.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1252822]

tongue. In order to make staccato studies more efficient, etudes were also included in the work. The meticulous emphasis on the studies has brought a new dimension to the musical identity with the inspiring effect of staccato work. Each stage of the eight original pieces is explained. Each stage is based on strengthening the next performance and technique. In this study, the areas in which the staccato technique is used and what kind of results are obtained are included. How the notes will be shaped with the harmony of finger and tongue and how they will be realized in a working discipline have been planned. It was determined that the concepts of reed-note-diaphragm-finger-tongue-nuance and discipline are an inseparable whole in the staccato technique. In the research, a literature review was conducted and all studies related to staccato were scanned. As a result of the review, it was determined that there are few staccato works used in clarinet technique. In the method review, it was determined that there were more etudes. Thus, studies on accelerating and strengthening the staccato technique of the clarinet were presented. While practicing staccato etudes, it was observed that the interruption of the piece work relaxed the brain and increased the willingness. Emphasis was put on choosing the right reed while practicing staccato. It was determined that the right reed for practicing the staccato technique increases the tongue speed. Choosing the right reed has an effect on the comfortable sound of the reed. It was emphasized that if the reed does not give the tongue throwing power, it is necessary to choose a more accurate reed. It can be difficult to interpret a piece from beginning to end in staccato studies. In this respect, the study revealed that adhering to the given musical nuances relaxes the performance of tongue throwing. It was encouraged to pass on the knowledge and experience gained to future generations and to improve them. It was explained how to solve the works to be performed and how to achieve the staccato technique. One of the aims is to solve the staccato technique in a shorter time. It is important to record the works in our memory as much as we teach it the places of the fingers. The work that emerges as a result of perseverance and patience will bring success up to even higher levels.

Keywords: Staccato, piece, tongue, performance, finger

1. Giriş

Staccato kelimesi İtalyanca bir terimdir. Staccato notaların birbirinden bağımsız, tek tek vurgulandığı bir tekniktir (Araboğlu, 2011, s.23). Notanın altına nokta koyulan bir işaret sayesinde gösterilmektedir. Staccato zaman zaman notaya bir keskinlik ve yumuşaklıkta kazandırabilir. Keskinlik ve yumuşaklık bestecinin yorumcudan istediği isteklere göre değişebilir. Staccato çalışımı keskin, yumuşak hızlı ve doğru çalabilmek için ölçüleri titiz bir şekilde tekrar etmek dil hızını güçlendirecektir (Stowel, 1985, s.3). Klarnet yorumcuları üfleme esnasında doğru sesi bulabilmek amacıyla kendine has bir üfleme pozisyonuna sahiptir. Üfleme tekniğinin ismi çalgı üfleme yöntemi adını alır (Brymer, 1976, s.123). Klarnetin üfleme pozisyonu, dudaklardaki gerginlik ve gevşeklik, dilin uyguladığı basınç doğru sesi çıkarmada önemli bir rol oynar. Klarnet sisteminde ki üfleme basıncı, klarnetten daha yüksek ses çıkmasını sağlar (Nederveen, 1969, s.2). Klarnet üfleme tekniği yorumcunun ağızında gerçekleşen eylemlerin birleşimi sonucunda ortaya çıkar. Çalma esnasında doğru ses çıkarma, tonlama ve üfleme tekniğinin etkilerini anlayabilmek için fiziksel değişiklikler meydana gelebilir. Dil ve kamış uyumsuzluğu ağız boşluğundaki havanın azalmasından kaynaklı olması staccato tekniğini zorlaştırır (Scavone & Lefebvre & Silva, 2008, s.1). Klarnet üflerken staccato çalışması, zaman zaman dilin kamışa sert vurması ya da yumuşak dil atma şiddeti şeklinde olacaktır. Bunun nedeni eserler ve etütlerde sunulan nüans (ses çıkarma gücü) vurgusundan kaynaklanır. Klarnette iyi bir staccato atabilmek için doğru bir kamış seçmek önemlidir. Klarnet üfleme tekniğindeki çalgı hâkimiyeti kamış ve bek uyumunun doğru seçiminden geçmektedir. Klarnet üflerken nota da yazılan özelliklere bağlı kalınmalı ve kamışın markası,

nota dili (artikülasyon) diğer faktörlerle de uyumlu olmalıdır (Fuks & Sundberg, 1999, s.267-277). Klarnette dil atma pozisyonumuz ne kadar iyi olursa olsun kamış üfleme gücünü vermiyorsa başarılı olunmayacaktır. Ancak doğru bir kamış seçimi başarıyı getirecektir. Klarnet üflendiği an kamışın sesi alması ve sesin rahat çıkması staccato yapılmasını kolaylaştıracaktır. Doğru bir kamış seçilmesinin en önemli adımı üflenen sesi zamanında verebilmesi ve sesin istenen titreşimi zamanında aktarabilmesidir. Üflenen sesin doğru şekilde verilebilmesi, çalan kişiye verdiği tepki ile aynı anda olması sağlanmalıdır. Dil-parmak zamanlamasının aynı anda olması dil atma hızını da geliştirecektir. Staccato tekniğinde notalar kısa tutulmalı ve notalar arasında geçişe dikkat edilmelidir. Dil-kamış uyumu aynı dinamiklikte olmalıdır. Sesin çıkış noktası karşı tarafa da aynı dinamiklikte ulaşabilmelidir. Tek kamışlı üflemlerli çalgılarda, bir beke bağlanmış bileziğin sabitlenmesi kamışın ses çıkışından sorumludur (Chen & Smith & Wolfe, 2011,s.415-426). Tek kamışlı üflemlerli çalgıların üfleme pozisyonu önemlidir. Dudaklar sağlam bir şekilde kapatılmalı, çene aşağıya indirilmelidir. Alt dudak alt dişleri örtecek şekilde kıvrılmalıdır. Üst dişler bekin(ağızlık) üzerinde olmalıdır (Pino, 1980, s.54). Doğru üfleyebilmek için dudak pozisyonu, parmaklar, duyuş ve solunum arasındaki koordinasyon çok önemlidir(Scavone & Chen & Almeida, 2008-2011-2013, s.123-415-426-134). Klarnetten doğru staccato tonu çıkarmak sadece doğru dudak pozisyonu ile mümkün değildir. Bunun yanında hava basıncı, kesintisiz nefes tekniğini sunabilen bir diyafram doğru sesin ortaya çıkmasında önemli bir etmendir (Sındır, 2016, s.4).

Çalışmaların doğru ve eksiksiz bir şekilde tamamlanabilmesi sistemli bir oluşum sürecine bağlıdır. Diyafram kullanımı uzun çalışmalar neticesinde şekillenecektir. Uzun staccato çalışmaları özellikle diyafram açısından oldukça yorucudur. Birçok müzisyende görülen çalgı çalarken nota geçişini engelleyen kas yorgunluğu yaşanabilir. Duruş ve doğru hareket kas yorgunluğundaki alt zemin çalışmasını azaltacaktır (Akkaya, 2017, s.49-51). Çalışmaların, doğru sese dönüşebilmesi en önemli basamaktır. Süreç disiplinli çalışma ve sabırlı bir şekilde çözüme kavuşturulabilir. Gösterilen emek ve çalışma, zorluğun üstesinden gelinmesini kolaylaştıracaktır (Dural, 2007, s.10). Staccato, dil kasının yorulmasına ve zaman zaman diyafram ile de desteklendiği durumlara neden olabilir. Dudaklarımızı bastırmadan çalışmak ileride yapılacak çalışma süresini de uzatacaktır. Staccato çalarken, hava basıncını aza indirmek kamış hâkimiyetini rahatlatacaktır. Böylelikle seslerin daha kontrollü çıkması sağlanacaktır. Dudakların üflerken sıkılmaması ve gergin olmaması solunum yolunu rahatlatacağı gibi staccato dil atma tekniğine de yardımcı olacaktır. Yorumcu, klarnet üflerken iyi bir ses çıkarmak için, bir dizi tekniğe hâkim olmak zorundadır. Bunlardan biri, notaların doğru ses de çıkmasını göstermektir. Yorumcular, notayı ayırmadan “legato” (bağlı çalış tekniği) olarak adlandırılan bir dinamik ile gerçekleştirebilir. Notaları birbirinden ayırmak “staccato” gibi dinamikler sayesinde sonuçlanabilir. Bu eylemleri gerçekleştirmek ve kamıştan sesin doğru çıkmasını sağlamak için ses boşluğu daraltılmalı ve hava akımı durdurulmalıdır. Notaların üzerinde yazılan dil müzisyenin kendini ifade etme sanatına dönüşmelidir. Bestecinin isteklerini dinleyen kişilere doğru ifade etmek, oldukça önemlidir. Notayı doğru tonda üflemek ve çözümlemek için çaba göstermek gereklidir. Doğru notanın çalınabilmesi nota dilini doğru telaffuz etmek ile mümkündür. Doğru seste notayı üflemek klarnetten çıkan staccato tonlamasının dinlenerek çalınmasından geçmektedir. Küçük ses aralıkları, ritim çeşitliliği ve eser çalışmaları çözüm aşamalarının hedefidir (Galper, 2001, s.3).

Staccato nota çözümlerinde dilin de hızlı hareket etmesi gereklidir. Parmak-dil ve nota geçişinin aynı anda olması dil kasını hızlandıracak ve staccato atışının doğruluğunu kanıtlayacaktır (Anfinson, 1969, s.233).

Makalenin araştırma esnasında tespit edilen durum, staccato üzerine yazılmış etüt ve eser sayısının azlığıdır. Taranan makaleler ve notaların ortak özelliği sadece staccato üzerine yazılmış etütlerin tespit

edildiğini gösterir. Araştırma, staccato üzerine yazılan eser sayısının az olmasından kaynaklanmıştır. Bu açıdan sekiz özgün eser çalışması yazılmıştır. Çalışmalar her seviyeye uygun ve her çalışmanın altına çalışılması gereken hususlar belirtilmiştir. Staccato üzerine yazılmış özgün eserler klarnet çalıcılarına faydalı olacaktır.

2.Amaç

Araştırmada staccato tekniğini ölçmek amacıyla hazırlanan eserler sunulmuştur. Dilin doğru atışını hızlandıracak, zor gelen nota geçişlerinin çözümü üzerinde durulmuştur. Çalıcı staccato çalma yeteneğini ölçerken bir yandan da sorunun çözme süresini hazırlayan alt kademeleri sıralayacaktır. Asıl amaç, dikkat edilmesi gereken notaları belirlemeye çalışmak ve bunların pasaj çalışması yapılarak tekrar edilmesini sağlamaktır. Klarnet repertuarına staccato eser çalışması sunulurken, ilerde çalışmayı ele alacak kişi ya da kişilerin kullanacağı faydalı bir kaynak olması amaç edinilmiştir. Bu çalışmanın geniş kitlelere ulaşması ve bilginin paylaşarak çoğalması hedeflenmiştir.

3.Yöntem

Araştırma bir literatür ve metot taraması üzerine kuruludur. Guy Dangain L'A.B.C. De Jeune Clarinette metodu yeni araştırma konularının bulunabilmesine olanak sağlamıştır. Farklı aşamaların belirlenmesi, katkı sağlaması sebebiyle belirtilen başka metot kitapları da tercih edilmiştir (Dangain, 1707). Çalma becerisinin staccato tekniği ile zaman zaman sorunlar yaşandığı ve daha önce yazılan içeriklere ek olarak bir oluşuma ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır. F.Klein, R.Kell & R.Stark staccato metotları incelenerek her seviyeye uygun betimsel bir çalışma yapılmıştır. Aranılan bilgilerin belirleyici ve net olması açısından tarama yönetimi de kullanılmıştır.

Eser Çalışması-1

Moderato

Eseri çözmeden önce eserin hızına, yazılan eserin ritmine ve nüanslarına klarneti almadan göz gezdirmek faydalı olacaktır. Yapılmasının amacı göz ile hafızaya alarak beyne notaları öğretmeye başlamak önemli bir adımdır. İlk önce ritmi çözmek için bono (nota vuruşlarının melodisiz söylenerek) okunması faydalıdır. Bu çalışma çalgıya zaman da kazandıracaktır. Zamanı iyi kullanmak için ön hazırlık yapmak çalışma sürecini kısaltacaktır. İlk dört ölçüyü en az birkaç kere tekrar etmek, bir daha geri dönülmemesini sağlayacaktır. Her ölçünün pasaj çalışması yapılarak desteklenmesi gereklidir. Yazılan birinci ölçünün birkaç tekrarı yapılarak ikinci ölçüye bağlantısı yapılmalıdır. Başta aynı ölçüyü tekrar tekrar çalışmak zor gelebilir. Ancak zor pasajların üzerine düşerek nota geçişlerinin daha iyi olması sağlanmalıdır. Her ölçüyü tekrar etmek eserin oluşma sürecini hızlandıracaktır. En dikkat edilmesi gereken notaları staccato tekniğiyle (çok kısa) çalmayı hedeflemek olmalıdır. Notaları çok kısa çalmak ve bir yandan da kamış hâkimiyetini kontrol altına almak önemlidir. Kamışın sesleri, rahat bir şekilde alması staccato çalışmasında en önemli husustur. Dil çok iyi kullanılsa bile kamıştan ses rahat çıkmıyorsa doğru bir kamış seçimi yapılması gereklidir.

Eser Çalışması-2

Allegro

The musical score is written for a clarinet in D major, 3/8 time, with an Allegro tempo. It consists of 8 staves of music. The first staff begins with a piano (*p*) dynamic. The second staff features a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The third staff returns to piano (*p*). The fourth staff is marked mezzo-forte (*mf*). The fifth staff is piano (*p*). The sixth staff is mezzo-forte (*mf*). The seventh staff is forte (*f*). The eighth staff is fortissimo (*ff*). The score includes various staccato markings and dynamic changes throughout.

Eserin kaç kaçlık olduğuna, müzikal terimine, istenilen ses yüksekliklerine ve bestecinin isteklerine bakılmalıdır. Doğru staccato çalışması için çalınan sesi kaydetmek faydalı olacaktır. Böylelikle çalışırken sesin nasıl duyulabildiğinin tespiti de yapılmış olacaktır. Nüans farklarının ortaya çıkarılması staccato tekniğinin daha tasarruflu kullanılmasını sağlayacaktır. Eserin baştan sona aynı gayretle çalınması hem yorucu olacak hem de eseri monotonluğa sürükleyecektir.

Eser Çalışması-3

The musical score is written for a single staff in treble clef, 3/4 time, and D major. It begins with the tempo marking 'Andante' and the dynamic 'p Dolce'. The first measure contains a triplet of eighth notes. The tempo changes to 'Tempo' at measure 3, and the dynamic remains 'p'. A 'Rit.' (ritardando) section is indicated from measure 3 to 5. The dynamic changes to 'mp' at measure 6. The score continues with various triplet patterns and dynamic markings: 'p' at measure 6, 'mf' at measure 8, 'p' at measure 10, 'pp' at measure 12, 'Dolce' at measure 14, and 'f' at measure 18. The piece ends with a final measure marked 'f'.

İlk üç eserin müzikal terimi Moderato(Orta Tempo)- Allegro (Hızlı)ve Andantino (Andante 'den biraz daha hızlı) Dolce (Tatlı) olarak dört aşamalı yazılmışlardır. Bir yandan staccato tekniğine dikkat edilirken bir yandan da staccato dil atış hızını da dikkat edilmelidir. Eserlerin orijinal temposundan başlanması yanlış olur. Daha yavaş bir tempoda çalışmaya başlanması eserin orijinal temposuna ulaşma sürecini de kısaltacaktır. Staccato tekniği, alt dudak alt dişleri örtecek şekilde kıvrılmalıdır. Dişleri, ağızlık kısmının biraz ortalarına koyulması ve dudakları sıkı bir şekilde çevrelemesi gereklidir. Pozisyon uygulanırken kamışı sıkıkmamak en önemli kuraldır. Aksi durumda sesin çıkması engellenecektir. Dili kamışa değdirmeden alt dudağın aracılığı ile dil atılmalıdır. Nota geçişleri böylelikle ayrılmış olacaktır. Dil atışında dili değdirip hemen çekilmesi gerekir. Kısa üfleme staccato tekniği için yeterlidir. Önemli olan sesin notaya çok kısa aktarılmasıdır.

Eser Çalışması-4

Eserde Allegro (Hızlı)- Espresivo (Duygulu)- Ritardando (Yavaşlayarak) terimlerini öğrenerek ilerlemeliyiz. Yazılan crescendo < (sesin giderek yükselmesi) decrescendo > (sesin giderek alçalması) terimlerinin nota üzerinde fark edilmesi gereklidir. Beşlemeler 3/2 ya da 2/3 ritminde çalınabilir. Ayrıca staccato dili atarken bir yandan da nefes verme gücü istenilen ses yüksekliğine göre ayarlamak gereklidir. Dil atma hızı staccato etüt çalışmaları yapılarak pekiştirilmelidir. Staccato tekniği çalışında pekiştirilen etüt çalışmalarının eser üzerinde uygulanması önem arz etmektedir.

Eser Çalışması-5

Moderato

The musical score is written for a Clarinet in B-flat. It is in 6/8 time and B-flat major. The tempo is marked 'Moderato'. The score consists of 24 measures, divided into eight staves. The dynamics are as follows: p (piano) at measures 1, 4, 7, 10, 13, 17, 20, and 24; f (forte) at measures 10, 13, and 24; mf (mezzo-forte) at measures 10, 13, and 20; and mp (mezzo-piano) at measure 20. The piece ends with a double bar line at measure 24.

Allegretto (Allegro'dan daha yavaş) terimi ile başlayan ve 6/8'lik ritmi çözmek için ilk önce bono okumak faydalı olacaktır. Staccato atarken dilin hızlı olması çok önemlidir. Özellikle tiz seslerde dil atılması daha zor olabilir. Staccato tekniği klarnette notaları birbirinden ayırmak için kullanılır. Dil yorulabilen bir kasa sahip olduğu için dili etüt çalışmaları ve eser çalışmaları ile güçlendirmek gereklidir. Güçlendirmek için staccato yazılan etüt ve eser çalışmalarını çalışmak dil hızına fayda sağlayacaktır. Staccato için yazılan etüt ve eser çalışılması dil+parmak uyumunu ve hızı arttıracaktır.

Eser Çalışması-6

Rondo Scherzo

The musical score is titled "Rondo Scherzo" and is written in 2/4 time. It consists of ten staves of music. The first staff starts with a dynamic marking of *mp* and a *p* marking. The second staff has a *p* marking. The third staff has a *p* marking. The fourth staff has a *p* marking. The fifth staff has a *mf* marking. The sixth staff has a *f* marking, a *p* marking, and a *mf* marking. The seventh staff has a *p* marking and a *p* marking. The eighth staff has a *p* marking and a *p* marking. The ninth staff has a *p* marking and a *p* marking. The tenth staff has a *p* marking and a *p* marking. The score includes various rhythmic patterns such as triplets and sixteenth notes, and is marked with staccato techniques.

Rondo (Hızlı-Canlı) Scherzo (Canlı-Şakacı) terimini araştırmak eserin şekillenmesini kolaylaştıracaktır. Çıkan üçlemeleri erken geçmemek gereklidir. Üçlemeler metronom ile kontrol edilebilir. Ritimde aksama ve sorun olması durumunda metronom en faydalı çalışma yöntemidir. Staccato dilini atarken seslerin tane tane duyulması önemlidir. Yoğun onaltılık notalarda bile notaların tek tek çalınması ve dil atma hızı parmakların eş zamanlı hareketi ile mümkündür. Eserlerin öğrenimi sırasında kişinin kendini motive etmesi çok önemlidir. Verimli bir esere dönüşebilmesi, zamanında yapılan esere gösterilen emeğin sonucunda ortaya çıkacaktır.

Eser alışması-7

The musical score is written in 3/8 time and consists of 36 measures. It is marked 'Presto' and 'Tempo'. The dynamics range from *mf* to *f*. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Measures 1-5: *mf*, *p*

Measures 6-10: *mf*, *pp*

Measures 11-15: *p*

Measures 16-20: *mf*, *Cres.....*

Measures 21-23: *RIT.....*

Measures 24-27: *p*, *f*

Measures 28-31: *ff*, *ppp*

Measures 32-35: *pp*, *p*

Measures 36: *f*, *ff*

Presto (ok Hızlı) terimiyle başlaması eserin hızlı çalınması anlamına gelir. Bir eserin hızlı alınabilmesi için parmaklara nota geçişleri yavaş bir şekilde öğretilmelidir. Parmakların yavaş bir şekilde çalışması eseri yorumlarken daha hızlı alınmasını sağlayacaktır. Parmakların ilk başta hızlı çalınması eserin istenilen hızı karşılamamasına sebep olacaktır.

Eser Çalışması-8

Moderato

The musical score is written for a clarinet in D major, 2/4 time, at a Moderato tempo. It consists of 10 staves of music, numbered 1 to 38. The music is characterized by a staccato technique, with notes being played in a short, detached manner. The dynamics vary throughout the piece, including piano (p), forte (f), pianissimo (pp), fortissimo (ff), and mezzo-forte (mf). The piece concludes with a double bar line at measure 38.

Eserde en çok dikkat edilmesi gereken husus suslar olmalıdır. Her susta nefes alınmamalıdır. Her dört ölçüde nefes almak ya da nefes yetene kadar ilerletmek diyaframı güçlendirecektir. Parmakların perdelere yakın ve dilin hazır bir şekilde beklemesi staccato tekniğini hızlandıracaktır. Staccato dil atma çalışması yapılması, bir yandan da nüans kontrolüne yoğunlaşmasına da olanak sunmuştur.

4. neriler

Eserin sahneye hazırlanması uzun ve zahmetli bir çalışma gerektirir. Bir eserin ortaya çıkması yapılan özverili çalışmalar ve gösterilen emek ile karşılığını bulur. Çalgı ile bir bütün olunduğunu gösterebilmek, eserin ortaya çıkması açısından önemli bir ayrıntıdır. Gösterilen disiplinli çalışma dil+kamış hkimiyetinin uyumlu olması açısından da oldukça önemlidir. Dil ve kamış uyumu sesin hem rahat çıkmasını hem de dil atma hızını ilerletecektir. Bahsi geçen uyumun doğru diyafram tekniği ile birleştirilmesine dikkat edilmelidir. Doğru nefes tekniği doğru pozisyon ve doğru nefes alışından geçtiği hatırlanmalıdır. Nefesi klarnet içine üflerken yanakları şişirmemeyi ve dudaklarımızın gergin olmamasına zen göstermeliyiz. Nefesi diyaframın altında tutmak ve nefes çalışması yapmak diyaframı gclendirecektir. Doğru bir staccato tekniği için dudaklar içe doğru gerdirilmeli, alt ve st dişleri kapatacak bir biçime getirilmelidir. Bek (ağızlık) dudaklar arasına sıkıştırılmalı ve dil dudaklara temas ederek nden geriye doğru çekilirken nefes verilmelidir. Dişler beke doğru konulmalıdır, beke zarar vermemesi için diş lastiği kullanılması nerile bilinir. Staccato tekniğinde kamışı sıkmamak ve dudakların üflerken kamışa basınç yapmaması hedeflenmelidir. Ses çıkışının temiz ve rahat çıkması için kamışa baskı yapmamak faydalı olacaktır.

5. Sonuç

Araştırmada staccato tekniğinin nasıl çalınması gerektiği, nasıl sonuçlar elde edildiği, yararlı olup olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın literatüre kazandırılması ve eksikliklerin giderilmesi sağlanmıştır. Yazılan metotların çoğunun etüt ağırlıklı olduğu bulunmuştur. Yazılan etüt sayısı daha fazla bulunduğundan araştırmada eser çalışmasına ağırlık verilmiştir. Yazılan etüt çalışmalarına ek olarak eser çalışmalarıyla desteklenmesi sağlanmıştır. Bu çalışmanın farklı enstrüman alanına da katkı sağlayacağı söylenebilir. Eser yazılırken eserin alınabilmesi için hangi aşamalardan geçerek nasıl zmleneceği anlatılmıştır. Eserlerin nasıl çalışması gerektiği, her eser çalışmasının altında belirtilmiştir. Dil ve kamış hkimiyetinin üzerinde durulmuş, dil atma hızı ne kadar iyi olursa olsun kamış, sesi rahat almıyorsa staccato alışının zorlanıldığı gözlemlenmiştir. Çalışmada dili hızlandıracak eser çalışmaları yazılarak her eserde dil vuruş gücünün hızlandırılması sağlanmıştır. Staccato alışması ile sınırlandırılmamış nüans-ritim ve parmak kontrolü ile eserler çeşitlendirilmiştir. Performanslarda staccato tekniğinin doğru bir kamış seçimi ile mümkün olacağı tespit edilmiştir. Staccato tekniğinin parmak ve dil bağlantısının kurulması sağlanmıştır. Eserlerin ğrenmeyi motive etmesi en önemli faktördür. O nedenle staccato tekniği, öğrenme sürecini hızlandıracak koşullardan oluşmuştur. Staccato tekniği dil hızını arttırmış, parmakları daha kontrol edilebilir hale getirmiştir. Böylelikle staccato tekniğinin dil atma sürecini daha rahat ses çıkarma noktasına getirdiği görülmektedir.

Kaynaklar

- Anfinson, R.E. (1969). A Cinefluorographic Investigation of Selected Clarinet Playing Techniques Vol. 17 No.2.
- Akkaya, T. (2017). Mental Enstrüman alışma Tekniklerinin Gitar İcrasındaki Yararları. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Almedia, A. &George, D. & Smith, J. & Wolfe, J.(2013). The Clarinet: How Blowing Pressure, Lip Force ,Lip Position and Reed “Hardness” Affect Pitch, Sound Level, and Spectrum: doi: 10.1121/1.4816538 : A.B.D.
- Araboğlu T. (2011) Viyolonselde Yay Tutuş Tekniği ve Temel Yay Teknikleri: Legato, Detashe, Staccato ve Spiccato'nun İncelenmesi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı Sanatta Yeterlik Tezi: Edirne.
- Byrmer, J. (1976) Clarinet . Yehudi Menuhin Music Guides: İngiltere.

- Chen, J. & Smith, J. & Wolfe, J. (2011). Saxophonists Tune Vocal Tract Resonances in Advanced Performance Techniques. doi: 10.1121/1.3514423: Australia.
- Dangain, G. (1707) L'A.B.C. Du Jeune Clarinetiste :France
- Dural, T. (2007) Yan Flüt Eğitiminde Diyafram Nefesinin Önemi ve Diyafram Nefesinin Türkiye'de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Yan Flüt Dersi Öğretim Programlarındaki Yeri. Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Fucks, L. & Sundberg, J.(1997). Blowing Pressures in Bassoon, Clarinet, Oboe and Saxophone. :Stockholm.
- Galper, A. (2001). Tone, Technique &Staccato: A.B.D.
- Kell, R. (1958). 17 Staccato Studies: New York.
- Klein, F. (1977). Staccato Etuden for Clarinet : Germany.
- Nederveen, C.J. (1969). Acoustical Aspects of Woodwind Instruments: Nederveen, C.J.
- Pino, D. (1980). The Clarinet and Clarinet Playing. Dover Publications: New York.
- Scavone, G.& Lefebvre, A. & Silva A. (2008). Measurement of Vocal – Tract influence during Saxophone Performance. J.The Journal of the Society: A.B.D
- Sındır, E. (2016). Klarinet Üfleme Yönteminde Karşılaşılan Problem ve Çözümleri. Sanat ve Tasarım Dergisi Cilt 6 Sayı 2.
- Stark, R. (2013) Practical Staccato School Clarinet Book III: U.S.A.
- Stowell, R. (1985). Violin Technique and Performance Practice in the Late Eighteenth and Early Nineteenth Centuries. Cambridge Music Texts: New York.